

:: اطلاعات مصوبه ::

شماره	۶۱
عنوان	آیین‌نامه ضوابط کلی حاکم بر تأسیس، احداث و توسعه متوازن فضاهای کالبدی حوزه‌های علمیه خواهران
تصویب	۹۴/۰۷/۲۲
ابلاغ	

:: متن مصوبه ::

مقدمه: به استناد قسمت ج از بند بیست ماده ده اساسنامه شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران و به‌منظور ایجاد وحدت رویه در اجرای مصوبه چهل‌ونه شورا، موضوع «سیاست‌های حاکم بر تأسیس و توسعه فضاهای کالبدی حوزه‌های علمیه خواهران»، ضوابط کلی حاکم بر تأسیس، احداث و توسعه متوازن فضای کالبدی حوزه‌های علمیه خواهران به شرح ذیل تصویب گردید. در این آیین‌نامه به‌منظور رعایت اختصار، عبارات اختصاری ذیل جایگزین عناوین کامل آن‌ها می‌گردد:

«مدرسه علمیه»: «مدرسه علمیه، مرکز تخصصی، موسسه آموزش عالی حوزوی»؛
«مرکز»: «مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران».

الف) ضوابط کلی تأسیس و توسعه:

ماده ۱. تعداد و ظرفیت مدارس علمیه باید امکان تربیت طلاب مورداحتیاج برای پاسخ‌گویی به نیاز جامعه مخاطب را فراهم آورد.
ماده ۲. ایجاد مدارس علمیه در مناطقی امکان‌پذیر است که از حداقل جمعیت لازم برای گزینش شایستگان از میان متقاضیان، جهت برپایی حداقل یک کلاس در هر سال برخوردار باشد.

ماده ۳. در تعیین تعداد و ظرفیت مدارس علمیه، علاوه بر شاخص جمعیت، می‌بایست وضعیت اجتماعی، فرهنگی، سیاسی مناطق و نیز اقبال و یا ادبار جامعه به حوزه علمیه مورد توجه قرار گیرد.

ماده ۴. در پیش‌بینی‌های تأسیس و توسعه مدارس علمیه، انواعی از مدارس مصوب متناسب با شرایط، تعیین و طراحی گردد.

ماده ۵. در مناطقی که نصاب جمعیتی لازم وجود ندارد و مسافت زیاد با نزدیک‌ترین شهرهای دارای مدرسه علمیه، موجب محرومیت علاقه‌مندان به تحصیلات حوزوی می‌گردد، نصاب حداقل جمعیت می‌تواند تا ۵۰ درصد کاهش یابد، مشروط به این‌که سایر مؤلفه‌ها از حداقل نصاب لازم برخوردار باشند.

ماده ۶. در موارد خاص (تنوع مذاهب، وجود فرق و محرومیت‌های فرهنگی ویژه)، کاهش حداقل نصاب جمعیت تا ۲۵ درصد به نسبت جمعیت شیعه، مشروط به احراز سایر مؤلفه‌ها بلامانع است.

ماده ۷. حداقل و حداکثر ظرفیت کلاس‌ها و مدارس علمیه، باید به نحوی تعیین شود که از یک‌سو، امکان تعامل مناسب میان طلبه و استاد و رقابت میان مدارس علمیه فراهم شود و از سوی دیگر، به لحاظ فرهنگی، استمرار فعالیت مدرسه علمیه مشروط به رعایت سایر شاخص‌های ضوابط کلی به صلاح باشد.

تبصره: حداقل ظرفیت کلاس در مقاطع بالاتر از مقطع عمومی، نباید کمتر از ۳۰ درصد حداقل مقطع عمومی و حداکثر ظرفیت کلاس، نباید بیشتر از ۵۰ درصد سقف آن پیش‌بینی گردد.

ب) ضوابط کلی احداث:

ماده ۸. تأمین زمین برای احداث مدارس علمیه، صرفاً توسط مؤسسون و هیئت‌های امناء و با بهره‌گیری از تسهیلات حقوقی و مالی فراهم‌شده از طرف دولت و مرکز صورت می‌پذیرد.

تبصره: در مواردی که احداث مدرسه علمیه در مکانی ضرورت داشته باشد و تأمین زمین توسط مؤسس یا هیئت امناء امکان‌پذیر نباشد، مرکز می‌تواند نسبت به تأمین زمین اقدام نماید.

ماده ۹. در مواردی که امکان تهیه زمین از طریق دولت وجود نداشته و تهیه زمین از طریق غیردولتی ضرورت داشته باشد، مرکز متناسب با امکانات و مقدرات خود، در تأمین آن مساعدت می‌نماید.

ماده ۱۰. حمایت مرکز از امر احداث ساختمان مدارس علمیه از طرق ذیل صورت می‌گیرد:

الف: تهیه و یا بررسی و تأیید نقشه ساختمان؛

ب: تأمین بخشی از هزینه‌های ساخت‌وساز و نیز نظارت بر اجرای آن؛

ج: فراهم‌سازی بسترها و مجوزهای حقوقی و قانونی لازم برای واگذاری زمین از طرف دولت به حوزه‌های علمیه؛

د: کاهش هزینه احداث مدارس علمیه با فراهم‌سازی امکان قانونی بهره‌مندی حوزه‌های علمیه از بخشودگی‌ها و معافیت‌ها؛
هـ: تأمین بخشی از هزینه‌های احداث، نوسازی، تعمیر و نگهداری مدارس علمیه از محل منابع ملی.

ماده ۱۱. حمایت مذکور در ماده ۱۰، مشروط به برخورداری زمین از شرایط ذیل است:

الف: تناسب مقدار و شرایط طبیعی زمین با اجرای یکی از نمونه‌های (تیپ) مصوب؛

ب: تناسب و برخورداری زمین از شرایط و مشخصات مذکور در ماده ۱۳؛

ج: ثبت مالکیت زمین در مراجع رسمی به نام مدرسه علمیه موردنظر؛

د: اخذ موافقت اصولی تأسیس و یا مجوز موقت یا دائم مدرسه علمیه موردنظر در مراجع حوزوی مربوطه.

ماده ۱۲. مرکز موظف است در جهت ایجاد تشکل یا بهره‌گیری از ظرفیت خیرین حوزه‌ساز در استان‌ها زمینه‌سازی نماید.

ماده ۱۳. در صورتی که زمین مناسب برای ساخت‌وساز ساختمان مدرسه علمیه فراهم نشود و یا مقرون به صرفه بودن خرید ساختمان پس از بررسی‌های کارشناسی محرز گردد، مرکز متناسب با امکانات و مقدرات خود در خرید ساختمان مشارکت می‌نماید.

ماده ۱۴. در صورتی که مؤسس برای تأمین محل مدرسه علمیه، ناگزیر به اجاره یا رهن ساختمان باشد، مرکز پس از انجام ارزیابی لازم، متناسب با امکانات و مقدرات خود، در تأمین آن مساعدت می‌نماید.

ماده ۱۵. زمین یا مکان در نظر گرفته‌شده برای مدارس علمیه، باید از شرایط ذیل برخوردار باشد:

الف: مساعد بودن شرایط طبیعی زمین برای ایجاد مدرسه علمیه؛

ب: تناسب کاربری املاک و مستغلات هم‌جوار با زمین و مکان مدرسه علمیه به لحاظ فرهنگی؛

ج: بلامعارض بودن مکان مدرسه علمیه و فقدان شائبه مشروعیت در افکار عمومی؛

د: برخورداری از امنیت اجتماعی لازم؛

هـ: برخورداری از فاصله مناسب با مجموعه‌های عمومی مردانه؛

و: دور بودن از فضاهای پرازدحام و دارای آلودگی‌های زیاد صوتی؛

ز: امکان دسترسی آسان به مدرسه علمیه از نظر بهره‌مندی از خدمات شهری.

ماده ۱۶. در طراحی نقشه و ساخت فضاهای مدارس علمیه باید اسلوب و شرایط معماری سنتی- اسلامی به لحاظ مانایی، کار آیی و زیبایی با در نظر گرفتن شاخص‌های فرهنگی، ارزشی و بومی رعایت گردد.

ماده ۱۷. در احداث و نوسازی مدارس علمیه در شهرستان‌ها، پیش‌بینی محلی برای خوابگاه ضرورت دارد.

تبصره: در صورت وجود چند مدرسه علمیه در یک شهر و عدم نیاز به خوابگاه در تمامی مدارس مذکور، احداث برخی از مدارس بدون خوابگاه، پس از تأیید مرکز بلامانع است.

ماده ۱۸. در احداث مدارس علمیه، جهت فعالیت‌های علمی، آموزشی، پژوهشی، تربیتی، فرهنگی و فعالیت‌های فوق‌برنامه، باید فضایی مناسب، مطابق با استانداردها و نیازها، پیش‌بینی شود.

ماده ۱۹. طراحی و احداث مدارس علمیه باید با رعایت استحکام و اصول فنی، بهداشتی، ایمنی و استفاده از فناوری‌های نوین و تأکید بر بهینه‌سازی مصرف انرژی صورت پذیرد.

ماده ۲۰. این آئین‌نامه در ۲۰ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۱۳۹۴/۰۵/۱۱ به تصویب کمیسیون علمی و فرهنگی شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران رسید.